Porto opłacono ryczałtem

Ч. 19 (454). Неділя, дня 6 травня 1928. Рік X.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

політично-економічний орґан.

Адреса Редакції і Адміністрації „УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС“ ПЕРЕМИШЛЬ, Побереже ч. 1.

Конто П. К. О. в Варшаві Nr. 142.807 Передплата в краю виносить 10 зол. річно, 5·50 зол. піврічно, 3 зол. чвертьрічно. В Чехії квартально 18 ч. к. Передплату з Чехословаччини складати на конто Адм. „Укр. Голосу“ в Zivnostenska Banka v Praze). Для Франції 60 фр. річно для Америки $2\frac{1}{2}$ дол. річно.

Ціна примірника 25. с

Редактор приймає щодня від год. $1\frac{1}{2}$—$2\frac{1}{2}$.
Рукописів Редакція не звертає, неоплачених писем не приймається.

НАШІ ЗАСЛАНЦІ.

Хочу пригадати українському громадянству одну дуже болючу квестію, якою мало хто в нас серіозно інтересувався, а також наша преса лиш при[г]ідно єї доторкалась. Є це квестія наших засланців — н[ар]одних учителів і урядовців всяких дикастерій, кинених на засланнє, на західні окраїни Польщі.

Минає вже семий рік, як українська інтеліґенція, ріжнородних ділянок умової праці почала глядіти за кусником хліба. По воєнній завирусі і катастрофі, ставилась вона з легковаженнєм до дійсних фактів. Тому здержувались від всяких занять на державних становищах, леліючи рожеву надію, що свої сили і працю віддасть лишень для своїх. Побачивши врешті, що кождий день нівечить ту надію, а матеріяльний недостаток що-раз більше доскулює, кинулась шукати хліба—головно народнє учительство. В Сх. Галичині неможливо було дістати місця. А що в корінній Польщі бракувало тоді умових робітників, тож хоть і не з отвертими руками, але все таки власть імущі приймали їх на вільні посади, маюча також на думці асимілєцію тисячок нашої колись бадьорої молодої інтеліґенції. Кажу тисячок, бо статистика з минулого року начислила 1850 самих народних учителів, а до того приходять урядовці инших декастрій, так що тих засланців буде тепер грубо понад 3000.

Всі ці люди еміґрували з надією, що вкоротці таки повернуть до праці на рідній землі, яка рівночасно почала заростати чужими колючими бодяками. Але минають літа за літами, а наші засланці сидять далі на чужині, надармо вичікуючи хвилі, якаб уможливила їм вернути до праці між своїми.

В перших початках цеї еміґрації всі засланці оставали в живім контакті зі своїм громадянством. Наприклад — народні учителі по укінченню шкільного року чим скорше виїздили до своїх сіл, до родини, до знайомих, щоби тут відпочати. Живучи тут серед свого громадянства, брали участь в народних концертах, театральних виставах, фестинах і тд., підносились духом, щоби ще на один рік — як вони себе обманювали — вернути на чужину за заробітком. Словом — засланці були духом з громадянством. Вертали на посади, але вслід за ними плили доноси до властий, що той а той в часі ферій займався українською пропаґандою, їздив по селах, брав активну участь на театральній сцені і тд. На тій підставі проситься о звільненнє з посади дотичного виновника з погрозою, що як це не станеться, то буде відклик до найвищих властий. Це наґі і дуже численні факти!

І вони вже зробили своє. Хто приглядався життю наших засланців хотяйби в останніх двох літах, скаже напевно, що це нині для себе чужі люди.

Байдужні вони супроти себе і своєї суспільности, не побачиш їх вже і на феріях між своїми. Самопониженнє у багатьох таке, що боїться навіть українську часопись передплачувати. І перериваться звязок зі своїм громадянством. А є й такі, що зачинають шукати лаврів у своїх хлібодавців. Всеж таки більшість мріє про поворот на рідну землю і остає в тіснім чи менше тіснім звязку з рідним краєм — ці останні бодай через переписку. Всіх однак пятнує ось-що: притупленнє національного духа, брак жертвенности на цілі наших добродійних і культурних інституцій, мало хто читає українську книжку або часопис. А ті, що мають діти крок за кроком асимілюються — їх діти виховуються по „утраквістичному“, а навіть в чисто польському дусі. Тай дійсно з дітворою розпука. Батьки при праці, а дітвора від наймолодших літ виставлена на польонізацію, почавши від няньки. При забавах діточих то саме. Ще в більшій мірі в шкільнім віці. І коли батьки не підсувають молоді відповідної лектури, коли з нею не ведуть розмов, які освідомлялиб її національно, то не диво, що вона виховується в чисто-польському дусі серед моря чужини.

Як бачимо тут тенденція власть імущих допливає до берега. Супроти того мігби хтось зморщити чоло і сказати: „пропащі!“ — Ні! Тільки без песимізму! Цему лихови можна зарадити, лишень до діла, бо це останній час. Одиноким ліком на це є — перенесеннє наших засланців на рідну землю, що їм по божим і людським правам належиться і де та глибока рана ще загоїтись може. Але цею справою мусить занятись ціле наше громадянство, ціла наша преса і ціла наша парляментарна репрезентація як представниця народу.

І благаннє засланців о перенесеннє їх на рідну землю хай відібється широким відгомоном по рідній землі, хай здрігнеться кожда українська душа на вістку, що ми засланці, придушені обставинами, конаємо. Хай по всіх закутках рідної землі залунає вічевий голос в нашій обороні, хай відізветься преса, яка про нас забула. Хай наші парляментарні клюби утворять окрему спільну комісію, якаб увійшла з нами засланцями в контакт, зібрала статистику та матеріяли і приступила до ратункової акції. Як-що дійсно прийде до утворення такої „комісії засланців“, хай це буде негайно оголошене в пресі, щоб ми засланці могли з нею навязати негайно контакт особистий і через переписку.

А до наших засланців особливо урядовців і служби всяких адміністраційних урядів, апелюю, щоб негайно стали переводити статистику засланців (також подавати число і вік членів родини) і поки-що ці матеріяли пересилати Редакції „Укр. Голосу“, яка їх передасть тому тілови, яке буде покликане до нашої оборони. Мусимо цей матеріял показати нашому громадянству і йому сказати:
Земляки! Чи чуєте, що ми засланці, конаємо?

П. Серафинецький, засланець.

За Народний Зїзд.

За Українську політику в польських законодатних тілах несе відповідальність Українське Національно-Демократичне Обєднанне, яке вибрало найбільше послів і сенаторів, згуртованих в „Українськім Клюбі“. Лучником між громадянством а Укр. Клюбом є Центральний Комітет, який є виконною владою орґанізації і який вирішує всі питання нашої політики. Він дає директиву послам, несе відвічальність за їх виступи, потягає їх до одвічальности.

Якось воно так сталося, що майже половина членів Центрального Комітету увійшла в характері послів чи сенаторів до законодатних тіл, в тім ціла президія за виїмком пп. Дра Марітчака і М. Черкавського (з Волиня). Тай цей виїмок треба — най вибачать оба панове за слово — завдячити цему, що вони перепали при виборах, а то лишивбися Центральний Комітет без президії. Чи це добре, чи зле для орґанізації, про це хай рішають вищі чинники орґанізації, а ми лише висловимо бажанне, щоб як найскорше скликано Народний Зїзд, який би побіч дуже важних справ орґанізаційних перевів нові вибори до Центрального Комітету, бо він здекомплєтований. А зокрема з Президії у Львові лишився один п. Др Марітчак, бо п. М. Черкавський живе далеко від Львова.

Посли і сенатори, щоби відповісти своїм тяжким обовязкам, мають так багато праці, що їм впрост неможливо занятись справами, які належать до Центрального Комітету. Орґанізаційні питання такі важні і наглі, що над ними треба безнастанно радити і рішення переводити в життя, а цим не в силі занятись посли. Тай зрештою, хто буде їм доставляти матеріялу до їх діяльности і тд.?

Ми переконані, що про Народний Зїзд вже думають керманичі Українського Національного Демократичного Обєднання, але нам ходить о приспішенне його речинця, бо от і ферії та жнива за плечима, а ця пора не є пригожа для Народнього Зїзду. А преці́нь речинець Народнього Зїзду треба заздалегідь приготовити, перевести вибір делеґатів на повітових зїздах. На це треба часу. Тому вже в найблизчих днях повинен бути означений і оповіщений речинець Народнього Зїзду.

На осінь Народного Зїзду відкладати не можна. Осінь це найвідповідніща пора до орґанізаційної праці і до неї тепер треба підготовитись, випрацювати докладний плян осінної кампанії орґанізаційної, підшукати людий, зорґанізувати пресу Обєднання. Бо ніде правди діти, Українське Національне Демократичне Обєднанне диспонує лишень одним і то пожиченим орґаном, на який має необмежений вплив. І цей орґан є тижневиком. А преці́нь така велика орґанізація не може обійтись без дневника-офіціоза. („Діло“ не є офіційним орґаном Обєднання).

Новий Центральний Комітет повинен негайно піддати основним студіям квестію селянську. Правдою є, що Обєднання дуже малий вплив має на рільних робітників, яких майже всеціло положили сельроби. З цим треба поважно числитись і розтягнути дуже дбайливу опіку над сільським пролетаріятом. Визиск рільних робітників дворами страшний — а зі сторони Обєднання до тепер мало що зроблено для орґанізації сільського робітництва. Це зрештою показалось найкраще при виборах.

Мабуть досить того, щоб доказати конечність негайного скликання Народного Зїзду.

Отче ігумен не лютьтеся!

Головним „махером“ у редакції „Нової Зорі“ є львівський василіянський ігумен о. Г. Цей наш отець ігумен є дуже войовничої вдачі. Як особистий приятель тих, що на „Нову Зорю“ дають гроші, нищать вони безпощадно своїм ігуменським пером кождого, що смє бути дещо відмінного погляду на світ, як ті їх приятелі. А вже не дай Бог, якби хто відважився неконечно ласкавим оком споглянути у василіянське перо. Такого наш отець ігумен таки на смерть готові закатрупити. Такі то войовничі вдалися нам ті наші отець ігумен!

Останніми часами наші отець ігумен стали такі люті, що й не приступай до них! Питаєте, чого? Подумайте стілько. Вже третій рік видають вони „Нову Зорю“, вже стягнули до неї аж з Америки рабіна й одного ученого, вже грубі тисячі (кервавиця священиків силоміць видерта.) переплило зі Станиславова до Львова, вже здавалося, що сьогодня — завтра цілий український нарід пострижеться у жовківському монастирі, або вступить до станиславівської духовної семинарії, а тут нараз, як грім з ясного неба, удар за ударом. Проти „Нової Зорі“ і її роботи виступили як на команду майже всі українські часописи. Очевидно, що при тім годі було поминути хлібодавців і редакторів „Нової Зорі“, годі було не висвітлити їх цілей і плянів. І це найбільш обурило нашого отця ігумена. Як сміє хто, мовляв, зраджувати потайні пляни „зоряної“ кумпанії?

Ох, як сильно розгнівалися за те наші отець ігумен! Цілі сторони останніх чисел „Нової Зорі“ переповнені плодами їх люти. Всіх своїх співробітників заставили вони до дефензиви, яка мимоволі переходить в офензиву. Чиста „европейська війна“! І як по ігуменськи, як по християнськи, як по „католіцку“ ведена ціла та паперова війна! Слово „хам“ це в устах нашого отця ігумена ще дуже лагідне прозвання свого противника. Груба, плюгава неправда, брехня, це найзвичайнійша збруя святих і непомильних „архікатоликів“.

Обороняючи пляни та цілі „Нової Зорі“, вихваляють наш отець ігумен заслуги оо. Василіян для української церкви й народу. Та цих заслуг ніхто їм не відмовляє і не відмовляє. Інша річ заслуги, а інша річ задушевні пляни й цілі. Чогож мішати одно з другим і чого непотрібно обурюватися?

У своїй люти забуваються наші отець ігумен до того степення, що в орґані *християнської* орґанізації, яким є саме „Нова Зоря“, поборюють і лають вони переважно самих *християнських і то заслужених наших священників та цим підкопують повагу загалу духовенства* в суспільности. *Дійшло до того, що аж многолюдні загальні збори священичого товариства „Єдність“, які відбулися дня 23. ц. м. у Львові, осудили остро цю негідну роботу войовничого нашого отця ігумена та мусіли станути в обороні поневіряної нашими „архікатоликами“ чести загалу українського духовенства.*

Гарний *християнський* часопис, не правда, що аж *християнське* духовенство мусить його осуджувати та його відпекуватись?! Ой, ті наші „архікатолицькі“ християне!

Ми порадилиби нашому отцю ігуменови не дуже то так лютитися, бо це нездорово й не випадає такій особі як вони. Ліпше лагіднійше! А нашого духовенства не чіпайте! Воно й без вас та без ваших американських рабінів і учених знає, що має робити.

Ще раз просимо вас, отче ігумен, не лютьтеся! — *о. Х.*

Проти кирині.

Дня 21. квітня ц. р. відбулися Загальні Збори Кружка Рідної Школи в Перемишлі. Ці Збори виказали сумний вислід хитрої роботи деяких одиниць, що підшиваючись до часу виборів під фірму націонал-демократів а навіть ундистів, а серцем і душею будучи соціял радикалами, увійшли до Виділу кружка Рідної Школи як „умірковані“, але в практиці є соціялістами, вели роботу по лінії соціялістів. Користаючи з того, що урядовець Рідної Школу є їх партійником і веде попри діла Рідної Школи пропаґанду в їх дусі і приготовляє терен під зближаючіся вибори, вони попирали єго і боронили при нагоді кождих Загальних Зборів. Інтеліґенція, причисляюча себе до Обєднання, зміркувавши, куди вітер віє, домагалася від Виділу зміни для Рідної Школи непродуктивної і сторонничої діяльности урядовця, або єго звільнення, але панове соціялісти спроваджували на кожді Збори армію членів і нечленів з робітничих кругів, яка узброєна в сильні голоси і пястуки ставилася супроти інтеліґенції так, що вже від кількох літ збори перемінялися в галасливі збіговища. З тої причини для святого спокою займала інтеліґенція лиш оборонне становище, а урядовець вів дальше свою демаґоґічну роботу.

Коли розписано вибори, почалася горяча і завзята боротьба. Виступили против себе 18 і 22. В способах боротьби не було міри ні етики ні пощади противників. Урядовець Р. Школи бев відпустки полишив роботу для Р. Школи і віддав себе ціло аґітації за 22. Очивидно ніхто не може єму відмовити права взяти участь у виборах, але можна від него домагатися, щоби вів аґітацію за своїм кандидатом не накидаючись з деморалізуючими нарід лайками на противного кандидата, не нападати і руйнувати ложію установи, основані і ведені інтиліґенцією з Унда чи 18. Цего інтеліґенція з 18 урядовцеви дарувати не могла, а щоби Виділ Рідної Школи приневолити заняти рішуче становиско, відмовила кружкови з 1. квітня ц. р. датків на єго потреби. Тоді урядовець не маючи вигляду на побори зрезиґнував.

За ним обстали у Виділі єго приятелі і також зрезиґнували, а тоді і прочі скликати Надзвичайні Загальні Збори. На ці Збори зорґанізовано знова людий, які криком і лайками підпирали демаґоґічні промови соціялістичних провідників і їх симпатиків.

Коли по Зборах зачалася дискусія над звітом уступаючого Виділу, то хотяй в звіті не було ні згадки про урядовця, бо єго приймає і віддалює Виділ, то почали демаґоґи грати в свою дуду і розвели дискусію над резиґнацією урядовця.

Перший професор Др. Околот заінавґурував дискусію, проливаючи слези ізза кривди, яку заподіяно урядовцеви, що викидається єго за єго великі заслуги. Опісля зажадано відчитання резиґнації урядовця, в котрій він сам величає діла свого власного духа в Рідній Школі. Дальше виголосив апольоґію професор Андрій Сабат, а коли виголосив пламенну промову професор Михайло Демчук, що відмова датків грошевих це зрада справи Рідної Школи (певно радикальної) і руйнованнє єї, рясними оплесками і грімкими кликами в сторону 18 привитала армія єго промову.

Тоді напастована інтеліґенція уважала за відповідне покинути Збори і лишити долю Рідної Школи тим демаґоґам і їх армії, котра за 5 місяців ціла разом зложила на Рідну Школу кількадесять зол., а видатки Рідної Школи виносять місячно тисяч кількасот зол. Інтеліґенція не забуде про школу, але не дасться нехтувати кільком демаґоґам, які збаламутивши робітників шукають між ними політичної карієри.

Робітники нехай тямлять, що інтеліґнція чи як її названо в аґітаційній промові на Загальних Зборах „пани“, ніколи против них ворожо не виступала і не давала причини до такого трактовання, яке їм їх опікуни на послідних Загальних Зборах Рідної Школи подиктували.

Олексій Ярема.

Міжнародня вистава преси в Кельні.

Вже цілий рік ведуться приготовання до міжнародньої вистави преси у старинному німецькому місті Кельні і вкінці вже стоїть готовий величезний виставовий майдан, що простягнувся на 4 кільометри здовж побережа на правому боці Рену, обіймаючи багато величавих павільонів, в яких цілий культурний світ зійдеться оглядати свої здобутки на полі преси в їх історичному розвиткові і сучасному стані. В самому центрі пишається монументальна будівля „Палати Держав“, (Це не є „Палата Націй“ як про це помилково писав п. А. Ластовецький в „Ділі“ з 23. IV. ц. р.) в якій більшість держав світа виставлятиме свою пресу, надаючи цілій виставці міжнародній характер. Крім европейських держав будуть тут заступлені Америка, Єгипет, Китай, Японія і ин.

Цілком нові форми і засоби виставової техніки мають цій виставі надати наскрізь житевий характер, звязуючи розвиток преси не лише з розвитком техніки і народнього господарства але передовсім з розвитком політичного і культурного життя взагалі. Це має бути не мертва музеальна збірка ґазет і журналів а жива картина культурного розвитку усього людства, картина життя людського духа, так як воно виявилося в пресі. Сам культурно-історичний відділ займатиме на виставі простір довгий на один кільометер. Инші відділи присвячені книжковому промислови і ґрафіці, друкарським машинам, паперови, фотоґрафії, кінематоґрафії, почті і залізниці. Крім того окремі відділи будуть засовувати діяльність і вплив

преси з ріжних точок погляду; сюди належать: світоглядові групи (католицька, евангелицька і жидівська), відділ „Жінка і преса“, „Студенство і преса“, „Цензура“, „Сучасне европейське книжне мистецтво“ і ин.

Для нас Українців, як недержавної нації, така міжнародня виставка преси має незвичайно велике значіння. Там повинна-би Радянська Україна здобути собі окремий павільон в „Палаті Держав“, а загально Україна в рамах польського павільону подбати про окремий український відділ. Бо там є нагода показати усьому світови і свою культурну вартість і свою життєздатність серед найбільш невідрадних обставин і своє свідоме хотіння і змагання до власного вільного істнування. А такі прояви життя нації викликають у світі більше зацікавлення і можуть нам принести більше користи, ніж так часто повторювана наша велика чисельність чи продукції гарних народних пісень.

Український Науковий Інститут в Берліні влаштовує, на цій виставі в німецькому павільоні окремий відділ під назвою „Україна в освітленні німецької преси і літератури“. Підготовча праця ведеться вже від давна, але вигляд цього відділу, який певно зверне на себе увагу усіх чужинців, залежить в першу чергу від того, як відгукнеться ціла українська суспільність на заклик присилати відповідні матеріяли. (Матеріяли збирає: Ukrainisches Wissenschaftliches Institut, Berlin W. 56. Französische Str 28/IV.) На жаль, край мовчить. Навіть поважні українські установи на заклик не відповідають і матеріялів не присилають. — Міжнародне значіння цеї виставии преси збільшається ще й тим, що підчас вистави від травня до жовтня ц. р. відбудуться в Кельні понад 220 конгресів а між ними багато міжнародніх, як н. пр. конгрес присвячений рекламі, конгрес друкарів, міжнародний тиждень жінки і багато инших. Ясно, що і на цих конгресах повинна бути українська нація якнайкраще заступлена. — Берлін в квітні 1928.

Др. К. Чехович.

Дописи.

Золочів. 40-літний ювилей української письменниці Ольги Кобилянської відсвяткувала наша філія Союза Українок. Публику, що виповнила по береги велику салю тов. ім. Шашкевича, привитала голова філії С. У. п. Софія Олесницька. Сказала, що і між жіноцтвом є великі, творчі одиниці, які провадять укр. народ до кращої будучности. Реферат про життя Кобилянської та її становище в укр. літературі відчитала п. Осипа Заклинська. Найдовше говорила про повість „Царі на“, де представлена боротьба укр. дівчини за краще, свідоме життя. Відтак деклямувала п. Квасниця Марія „Привіт“ О. Кобилянській (Миколи Марфієвича), а пластун Садовський заграв на скрипці кілька пісень. Співав мішаний хор укр. прив. гімназії під управою ученика А. Цимбалістого. Ще деклямувала вдячно маленька дівчинка Скобельська. Прикрасою вечера був також сольовий спів артист. співачки др. Софії Коренець, що приїхала звеличати ювилей. Відспівала пісні укр. і чужих композиторів при акомпаніяменті п. Софії Олесницької. Саля була прикрашена великим портретом Ювилятки та укр. вишивками.

Рососховатець, пов. Підгайці. В році 1927 побудовало наше село Читальняний будинок за помочею наших односельчан в Америці. Відділ нашої Читальні нав'язав переписку з ними і вони радо занялись тією справою а особливо І. Бобрович, А. Фіялка, І. Урбан, Т. Урбан, М. Захарчук, які разом з иншими не пожалували свойого гірко запрацьованого гроша в квоті 850 долярів і дали вам змогу дійти до вище згаданого дому, якого завидують нам всі сусідні села. Зате ціле наше село вдячне їм, а що вдячні пригадує нам що дня величавий дім. — Тепер у нас просвітна праця іде постепенно за помочею добрих провідників. Молодіж організується, користуючись тим, що на будуче буде мати своє відповідне приміщення. Заки спровадимося до нового дому, читальня міститься в домі п. Матковської, котра відступила безплатно свою хату на приміщення Читальні, защо ми їй дуже вдячні. — Т. Василак.

Комарів, пов. Сокаль. Наше село нележить до свідомих громад. Має свій власний дім Читальня „Просвіти“, в котрім міститься кооператива і саля до представлень. Здавалосьби, що хрунів та зрадників нема, та на жаль так не є. Підчас вибору до громадської ради, котрі повикидували чесних і свідомих людей в хитрий спосіб, а самі хотіли загарбати в свої руки добро і керавіцю громадську. Ті, котрі навіть для себе на книжку і часопись жалують, бо навіть не розуміють цілі книжки, оклеветали заслуженого одного громадянина, котрий дає всему провід в громаді і церкві. Ті клеветники прогайнували громадські вибори, бо до нині нічо з них нема. А що робили вони при виборах до парляменту? Оден з них вибраний до комісії виборчої як член УНДО, сидів в льокали виборчім, а своїх агентів розіслав по селі з 22. числом, а при виборах до сенату зовсім не голосував. Другий такий панок за пачку махорки ломив національний фронт. Але й пізналось на них село і тепер аж почорвілі сидять, бо стид людям подивитись в очи.

Іванівка, пов. Теребовля. Село Іванівка, Глещава, Ілавча пов. Теребовля і села Гавилів, Перемилів і тд. пов. Гусятин — се села, між якими був одинокий лісок пана Шатарського з Іванівки. А що там ціле літо пасуть худобу, то і ліс не міг вирости такий, якби повинен був вирости, бо саджений ще перед війною. І вже пару разів пан Шатарський пускав поголоски, що парцелює ліс на поле, але і на тім кінчилося і ліс далі був лісом. Аж у ту справу замішались жидки з Сухоставу Шори і десь через зиму вистарались від властий о дозвіл на рубанне ліса; до того їм помогли темні селяни, бо мали свідчити, що се ліс непотрібний і негодящий. Недавно зайшли наняті селяни і повалили около 60 моргів молодого ліса. Очевидці, свідомі люди, навіть латинники жаліли цвітучого ліса культури. І той добродій Шор обіцяє се зорати і що на поле перемінить ліс і розпарцелює. Околичні села повинні против такого некультурного поступку запротестувати, бо сі села не мають близько ліса і через брак вогкости ми постерпимо і наші покоління. Що на це скажуть пани Макарі, котрий сей ліс садили. А тут нема кому виступити проти пана Шатарского і його благородія Шори. Просимо також послів з нашого округа, щоб ці справою заінтересувались.

Ченстехова (в корінній Польщі). Тутешня громада українська, зложена з емігрантів з Наддніпрянщини і засланців з Галичини, відсвяткувала 24. березня ц. р. урочисту академію в честь Кобзаря України Тараса Шевченка. Хор мужеський під управою п. Метельницького відспівав гарно „Заповіт“, „Прометея“ і „Журавлі“, п. п. Ермак і Радченко сольові і дуетові партії, п. Паладійчук Степан відчитав реферат про значіння Шевченка в відродженню української нації, а п. Гошоватюк, учениця Паладійчукова Орися, та пятилітня Галочка Врублівська продеклямували дуже гарно патріотичні вірші Шевченка. Свято відбулося гарно і піднесло в громаді національного духа. Місцеві Москалі збойкотували наше національне свято, а Поляків прийшло лише шість осіб на 50 запрошених.

З Польщі і про Польщу

Польський міністер Залеський мав не-абиякий клопіт в часі свого побуту в Римі. А саме від часу, коли знесено папську державу, папські дипльомати ввели звичай, що ніхто з політиків чи коронованих голов не може бути рівночасно гостем італійського уряду і Ватикану (Апостольської столиці). Або-або. Тому держави, які мають в Римі посольства, удержують осібних послів при італійськім уряді, а окремих при папськім уряді в Ватикані. Але польський міністер хотів таки нараз „зловити дві сороки за хвіст“. Отже був і в італійськім і в папськім уряді. А саме, коли він закінчив свої наради з італійським урядом, виїхав на 24 годин з Риму до Неаполю, там переночував і на другий день знову приїхав до Риму і був гостем Ватикану, де був на авдієнції у Папи. Розмова тревала 40 мінут, опісля Залеский представив Папі свою жінку, яка дістала „ружанец“ в подарунку від Папи. Так хитрим способом удалось Залескому бути гостем італійського уряду і Ватикану. — Польський сойм зійшовся знов на засідання д. 24. квітня. На цім засіданню українські посли внесли цілий ряд інтерпеляцій до уряду з приводу всяких надужить польських урядовців в повітах Сх. Галичини. Комісія буджетова далі обговорювала справи буджету. Коли прийшли під наради видатки уряду на піднесення рільництва, посол Луцький виголосив довгу промову, в якій вказав, що уряд не дбає про піднесення хліборобської культури в Польщі і тому визначено на ту ціль смішно малу суму, бо меншу ніж та сума, котру одержує премієр як диспозиційний фонд, а якого не складає рахунку. Далі пос. Луцький заявив, що уряд не тільки нічогісінько не зробив для піднесення хліборобської культури між українським населенням, але адміністрація ще перешкаджає організації українських хліборобів. Тому пос. Луцький домагається тільки одного — справедливого стосовання законів і розпорядків та щоб уряд не перешкаджав розвоєви українських хліборобських організацій. Отже не субвенцій жадають Українці, але законного поведення держави і сповнення того, що 7 міліоновому українському населенню належиться. Українці не можуть добитися ні одної рільничої школи, хоть навіть Чехи з державних фондів уладили для Українців Господарську Академію в Подєбрадах. Промова пос. Луцького зробила велике вражіння на слухачах розуміннєм рільничих справ і на ній покликувалися польські посли у своїх промовах.

Що чувати в світі?

Большевикам знову не повелась протирелігійна агітація з нагоди Великодня. Перед самими святами большевики видали розпорядок, щоб в часі свят осмішувати віру в Бога і тим самим відвертати людий від церкви, а замісць великодня святкувати свято „першої борозни“. В тій ціли по селах, в читальнях треба уладжувати в велику суботу вечером забави з танцями, а в місті балі в масках. Також по вулицях мали бути танці і всякі блазенства при грамофоні. І хоть коштувала та протирелігійна пропаганда великанські суми, нічо не осягнули большевики. По селах самі пянюги і жидівські водоноси вийшлися на гулятику в велику суботу, а всі порядні і поважні громадяни пішли на воскресну утреню, яка по старинному звичаєви зачинається по православним церквах о год. 12 в ночи. Взагалі тепер селяни відділились від большевицької голоти по селах і знею нічо спільного не мають. А свято „першої борозни“ святкувало звичайно по кілька гільтаїв, що то святкують через цілий рік в корчмі і ніколи не бачать борозни. Українські селяни з Богом розпочинають орати перву борозну і ніякого поганського свята „першої борозни“ не треба, бо це видумка жидівських і московських большевиків. — Взагалі большевики зачинають вже бачити, що вони не в силі знищити релігії в народі. — При тих всіх протирелігійних виступах важну ролю грають жидки, тому і ненависть проти жидів в Росії і на Україні росте з дня на день. Цю ненависть збільшують самі большевики, які є прихильниками політики Сталіна, а ворогами політики Троцького. Як звісно Троцький є жидівським большевиком і прихильники Сталіна, виступаючи проти Троцького, кажуть, що його прихильники є жидівськими ступайчами. — Московські і жидівські большевики бажають зробити місце для жидів на Україні і тому, як доносить московська ґазета „Правда“ большевицький уряд в Москві випрацював плян, по якому 5 міліонів українських селян треба переселити до Азії, бо всі вільні землі на Україні є призначені для жидів. Отже жиди на Україну, а Українці на Сибір. І щож на це скажуть наші большевики? А певно скажуть, що то все одно.

Англійський міністер Гікс заявив, що всі гроші, які московські большевики мали в англійських банках, передали тайній комуністичній організації. З цего видно, що большевики далі ширять в Англії анархію — як це роблять в инших краях, а передовсім в Хинах, де большевики з краю зробили пекло.

Америка оповістила, що не може бути мови про зміну політики американського уряду супроти большевиків, як довго вони не покинуть думки про світову революцію. Америка вказує на прикрі досвіди з большевиками в инших краях. До цего не приневолять Америки і інтереси купців, бо і так большевики не можуть обійтися без американських фабрикатів і тому вивіз тих фабрикатів з Америки є більший як з Англії і Німеччини.

В Франції відбулись д. 22. вибори до парляменту. По новій ординації вибирається в Франції 612 послів і голосується на імя і прізвище посла (як це було у нас за австрійських часів) а не на листу (як тепер у нас за польських часів). Далі ординація французька домагається, що при першім голосованню мусить кожний кандидат одержати більше як половину всіх відданих голосів. Хто отже в першім дни голосования одержить найменше 51% голосів, став послом, а хто не одержав цего числа, то приходить за тиждень до тіснішого вибору. Так отже в Франції відбуваються вибори в двох речинцях. Перший речинець був визначений на день 22 квітня, а другий на д. 29. квітня. При

БОГДАН ТАРНАВСЬКИЙ.

Образок з війни.

(присвячується Ірені К.)

Заповідалася гарна, погідна днина... А було в жнива 19.. р., тоді коли на полях стояли полукіпки „золотистої“, а „вусатий“ лежав ще в покосах.

Покоси постилися лучами сонця та вижидали нетерпеливо сего часу, коли їх в снопи вязатимуть; полукіпки дивувалися, чому їх ще не звозять до стоділ, а легкий вітер розносив на полі гарматні гуки й шептав їм безпереривно: війна, війна, війна...

Хоч була буденна днина, люде не спішилися забирати в поля своеї „праці“, а стояли гуртками на вулиці, та про щось розмовляли. Однак коли розніся голос дзвіночка, почали клякати й скрізь густі зітхання чути було: Ісусе Христе спаси нас...

Вулицею переходив пан-отець зі Святими Дарами. Клаптики сивого волосся виглядали йому з під колпака, а очі старця якось сумно дивилися на тих, що клячали...

Спішився душпастир, однак його ноги вже поспіху не знали. Його лиш думка неслася ще скоро і в свойій уяві бачив вже він умираючу:

Ще не стара, але прибита горем лежить на постели й нервіний віддих як січіння гадюки виходить з її грудей...

„Нещасна“ шептав старець — „і нікому нема тобі очей замкнути“. А по хвилі додав ще тихше: „А де тепер твоя дитина?“

І зараз свіжий образ малюється перед його очима, який кілька літ тому назад був дійсністю:

Гурт узброєних людей в сірих шинелях забирав від матери молоденьку, 15-ти літню дівчину, закоєве її в тяжке залізка та виводить з рідних сторін...

„І за що?“ — виривається з грудей пан-отця питання й на се питання стареча думка відповідь готовить:

„Зате, що переховувала героя свого народа й не хотіла його видати в руки ворогів“.

На лиця старця малюється гірка усмішка, а його серце неначеб хто кліщами стиснув — сим героєм був його рідний син. На спомин свого сина, якось надприродна сила наповнила старече тіло й панотець приспішив ходи.

Йому було спішно до вмираючої, котрої дочка виратувала від смерти його сина, а сама віддалася в руки ворогів...

Стояв зі Святими Дарами вже на порозі шкільного будинку, коли на закруті вулиці показалися їздці. Однак душпастир не звертав на них своєї уваги, лиш увійшов в коридор, в котрім голос дзвінка заглушував кроки...

* * *

Вже сонце заходило за березовий ліс, коли зі старенької дзвіниці розніся по селі голос дзвона.

Бам, бам, бам, голосив він і його звуки мішалися з туркотом гарматних коліс, які якраз відили в село.

Люде, коли почули дзвін, хрестилися, а декотрі почали молитися за душу покійної. Однак жовніри не так зрозуміли голос дзвона. Кільканайцятьох з них кинулося на попівство, пан-отця звязали, а все його добро почали нищити.

За пару хвиль судили вже панотця й присудили повісити його за се, що дзвоном давав знаки ворогам.

Засуджений стояв вже під деревом і зі шнурком на шиї вижидав спокійно своєї смерти, підчас коли жовніри для наруги тішилися ще своєю жертвою.

Однак нараз рознеслося могутне „урра“ й задудніли кінські копита біля старця піднявся крик, зойк і брявкіт шабель...

За пару хвиль все втихло, лиш на сім місци лишилося кілька трупів і на селі десь-недесь чути було ще вистріли.

На попівство прийшли зі села люде й застали свого пан-отця, як молився над трупами.

„І хто їх сюди спровадив?“ запитав хтось з тих парохіян.

„Я.“ відповів придуркуватий Гриць, який служив в пан-отця й показуючи рукою на одного з трупів, заніся шаленим сміхом.

„А може він ще живий?“ сказала скрізь сльози якась жінка й кілька людей кинулося зараз до лежачого та почали розпинати на нім блюзу.

Однак нараз остовпіли... Перед ними лежала дівчина, дочка той, по котрій перед годиною дзвонили...

I. СИП.

Про третого сина.

День, коли Оратівська школа дістала від Наросвіти незабутнє повідомлення про порядок постачання підручників дітям незаможників, — був днем великого свята.

Учитель аж сяяв. Він увесь світився радістю, і навіть шкла окулярів його, що звичайно так байдуже блищали, здавалося потеплішали.

Це було перед самим початком навчального року.

Учитель потирав руки з задоволення, бігав до сільради поділитися радістю, виступав на зборах КНС, повідомляючи про новину, і почав регулярно одвідувати пошту, з задоволенням чекаючи поштового пакунка.

Він заздалегідь радів, як сам понесе до школи цього цінного пакунка, мріяв про те, як записуватиме в нужденний шкільний інвентар десятки підручників. Заздалегідь чув і запах свіжо-надрукованих книжок і як шелестять розрізувані листки.

Оратівський учитель ходив, як іменинник. Але іменини його щось дуже затягалися: ось-ось мало почитися навчання, а підручників і не видно було. І завпошти на всі вчителеві запитання відповідав незмінним жартом:

— Нема ще, друкують...

Але вчителі — нарід упертий, терплячий і не легко кидає свої надії. Оратівський учитель вірив: слово Наросвіти — свято! І на першій лекції він розповів учням, що незабаром діти незаможників матимуть підручники.

Молодим оратівцям аж голови замакітрилися. Вся школа аж гула. А Степан Губа, 10-тилітній синок оратівського чабана, організував навіть групу, щоб від імени незаможників надіслати Наросвіті подяку. Вся школа ходила як іменинники, але й її іменини щось затяглись...

Минув місяць. Книжок не було. Діти перестали навіть на пошту ходити, довідуватись. Учитель уникав зустрічатися з членами сільради, а коли й спіткає було кого, старався не дивитися в вічі. Він знав, що в усіх очах може прочитати тільки докір глузування.

Та якось треба було працювати...

...— П-о-по, в-і-, до-до... Повідомлення... водила пальцями по літерах дітлашня оратівських незаможників.

...„Гуманське Окріно повідомляє вас про те, що для дітей незаможників надішлють підручники, які треба записати в інвентар школи. Інспектор... секретар інспектури...

...Оратівські школярі вчилися читати...

першім голосованню вибрано лишень 184 послів, бо лиш вони дістали приписане число голосів. Решта т. є. 428 кандидатів прийде до тіснішого вибору дня 29. квітня. З вибраних послів 142 є за політикою Поанкарія і Бріяна. Це свідчить, що Французи бачать ратунок краю в уряді Поанкарія. Тай ніде правди діти, Поанкаре дуже прислужився Франції в двох остатніх руках: він здержав обезціненнє (девалюацію) франц. франка і приготовив ґрунт до того, щоб Франція могла мати гріш сталої вартости, як це було перед війною Також Поанкаре не перешкаджав Бріянови вести мирну політику з Німеччиною. За те вже в першім дни найбільше виборців голосувало на прихильників його політики. Тому соціялісти здобули лишень 16 мандатів, а комуністи ні одного, хотяй комуністи страшні суми видали на вибори (от куди ідуть податки українських селян з Придніпрянщини!!). Але з висліду першого дня виборів не можна заключати про вислід виборів в другім речинці. Тепер партії позаключують бльоки і разом з бльоками (союзами) підуть до виборів. Можливо, що противники Бріяна здобудуть більшість, але більша правдоподібність, що ні. Мабуть Поанкаре віднесе побіду.

Балканський півострів зі сторони Чорного і Егейського моря навістив землетрус. Ми вже в останнім числі доносили, що в Болгарії був два рази землетрус. Але на тім не скінчилось. Землетрус не лиш повторявся що дня, але розтягнувся і на Грецію, так що дві держави Болгарія і Греція потерпіли страшні шкоди через землетрус. Старинні Греки називали землетрус „теоменія" т. є. гнів Божим. Це є шось найстрашніше, що може чоловікови грозити. Підземні, незвані сили двлють так, що земля рушається як филі на морі. Наслідком того міста і села в одній хвилі валяться як доми із карт. Це сталось тепер в Болгарії і Греції, а найбільше потерпіло болгарське місто Філіпополь і Адріянополь та грецьке місто Коринт. Шкоди виносять міліярди, бо цілі села і міста лежать в руїнах разом з людською працею. Тай кінця землетрусови нема, бо землетруси ще далі повторяються. Тому люди зі сіл і міст перебувають в шатрах і доріжком в полі. Це велике нещастє навістило дуже убогі краї, бо Болгарія і Греція знищені війною. Вони самі не в силі перенести цей тягар недолі і тому цілий світ повинен прийти в поміч нещасним краям.

Всячина.

Збори перемиських громадян відбулись під проводом п. дир. Яреми, з. 24. квітня, щоби заняти становище супроти подій на загальних зборах „Р. Школи". Перший забрав голос о. кан. Комарницький і заявив, що від кількох літ кожді загальні збори переміняються в галабурду, яку викликує кількох людців, привівши собі на збори навіть нечленів-людців, які тільки шукають нагоди до галабурд. „Моя нога — говорив о. К. — більше не буде на таких зборах, де не лиш ображають мене на кождім кроці як чоловіка і священика але і до бійки замахуються. Бо щож я, що вже 25 літ віддаюсь громадянській роботі, маю робити на таких зборах, де якийсь смаркач бере мене на сміх словами: „Єгомосць, ви нам небо обіцюєте" і тд. На кождих зборах говориться все, тільки не про рідну школу. В тім самім дусі промовляв цілий ряд громадян і остаточно рішено вибрати комітет „Рідної Школи", який має приготовити такий терен праці для Рідної Школи, деби на заг. зборах не ображувано громадян і деби велись поважні дебати над добром Р. Школи. Комітет в тих днях ще раз скличе громадян на довірочну нараду. Згадати треба, що інтриґанти, що безнастанно юдять укр. робітників проти тутешньої інтелігенції, поширюють сплетні, що на цих зборах ображувано робітників і тд. Це пода робота інтриґантів, бож на зборах також були робітники. Навпаки підчеснено, що укр. робітництво Перемишля в рр. 1919 — 1921 ішло солідарно з укр. громадянством, доки між ним не появилось 2 — 3 інтриґантів, що зачали підбурювати робітників проти інтеліґенції та спровадужвати людей, котрі (от як тут, що атакував о. Комарницкого) не повинні мати місця між поважними укр. робітниками.

Союз збольшевизованих бувших австрійських службовців так цивільних як і військових подає отсим інтересованим до відома, що зроблено все, по змозі нашої компетенції, аби пошкодованих наших членів, котрі мимо набутих прав на засмотрення, з тогож засмотрення не користають, наділено емеритурою. — Зокрема поручено справу нашій парляментарній репрезентації перевести по змозі негайне зновелізовання теперішнього емеритального закона в користь пошкодованих б. службовиків, а то на основі пороблених державно-правних договорів. З огляду на вагу справи, подається отсим пошкодованим б. службовикам до відома, що зголошення з заподанням часу і рода служби та своєї адреси, принимає ще додатково голова Т-ва: Дмитро Колісник, Львів, вул. Городецька 95.

Переписка Редакції: *Дописувач в Підгородцях*: Ваша допись пішла до коша, бо не підписаних повним іменем дописів не друкуємо, Ми вже писали не раз, що шкода грошій на почтову оплату таких дописів. — *Дописувач в Богданівці*: Ми вже помістили допись про Ваш хор, а іменем Читальні в Камянках відповів п. Павло Шиґера. Більше в тій справі дописів не містимо. Зрештою п. Шиґера підписав свою допись прилюдно, а Ви бажаєте, щоби Вас підписати „Там-той". Так не можна робити, бо це подібне до того, що ізза плота стріляє. За те радо помістимо допись про просвітянський рух у Вашім селі, як розвивається Ваша кооператива, кружок „Рідної Школи" і тд. Зрештою нам здається, що Вашу допись писав якийсь інтеліґент. Як-що ми вгадали, то повчіть того інтеліґента, щоби старався погодити оба села. — *Дописувач в Росільній*: Подайте нам імена свідків крику в шуткову неділю. Від кого взяв 250 зл. і коли? Коли ми це одержимо, вишлемо Ваш допис до провірення нашому мужеви довіря, а коли це покажесь правдою, то ми вже будемо знати, що зробити з тим фактом.— *Вп. Мулярчук в Серафинцях*: Ми провірили справу і дійсно п. Др Бачинський не був на вічу в Серафинцях. За те гостро скартали дописувача. Щож більше будемо простувати, Ваші погляди такі, а Ваших противників инші. Але справу виборів час забути, а всі домагайтесь тепер, щоб наші посли разом утворили сильний клюб, бо інакше нас заїдять противники. — *Селянка в Пилипчу.* Ваша допись цікава, але не могла бути поміщена, бо не підписаних дописей не містимо. Ми мусимо знати, хто пише. З огляду на це, що Ваша допись дуже цікава, задержали ми її аж Ви подасьте нам своє імя, а також імя того директора кооперативи, що взивав до бойкоту українських купців. Також свідків подайте. — *Молодий Державник* в Дрогобичи. Дуже радує нас, що Вам і Вашим товаришам подобалась наша великодна стаття про Липинського. Книжку дістанете в книгарні ім. Шевченка за 11 зл. Вашу статейку ми уважно перечитали, але вона ще не надається до друку. Ви маєте її брульон, а як перечитаєте більше, то тоді пізнаєте єї хиби. А просимо написати, як подобались наші статті в ч. 18. А чи маєте „Поступ" ч. 3—4. Як ні, сейчас постарайтесь! — *Симань Погорджений.* Маємо відпис, зараз одержали по його появі. Ріжниця мусить бути між стан. а львівським. Мабуть тому і стан. „Нова Зоря" не передрукувала, бо таки мабуть стидалась. Відповідати — шкода місця. Важніщі справи тепер до обговорення. — *Аз.* Відізвіться! Не пишемо Вам листа, бо часу нема. Тому не образіться! Виїмково нині цею дорогою, хоть як нам шкода місця в ґазеті на кореспонденцію. — *Дописувач Золочів.* Вибачте, що Ваші нотатки про рух в З. не поміщені, бо це матеріял лишень до дописи, який треба редаґувати, лучити і тд. Просимо подавати нам завжди заокруглений огляд, а радо помістимо. Нині, хоть спізнено, пускаємо про ювілей.

Новинки

2224 ВБИТИХ В ВУГІЛЬНИХ ШАХТАХ. На протязі 1927 року в вугільних шахтах Злучених Держав згинуло 2.224 робітників вуглекопів, убитих у всякого рода нещасливих припадках і катастрофах. З того числа 1735 смертельних пригод припадає на копальні мягкого вугля, а 489 на антрацитові. Можливо, що прийдеться ще більше смертий зарахувати на той рік, так як може ще вмерти дехто з шахтярів покалічених в 1927 році, але й так 2,224 погибших — число величезне. За кожний міліон тон добутого вугля близько чотири смерти. В січни 1928 року в американських вугільних шахтах вже рахується 165 вбитих, власне 140 в мягко-вугільних копальнях і 25 в антрацитовій окрузі Пенсильвенії.

ГІЄНИ. В селі Шманьківчиках коло Чорткова якісь гієни в людській подобі вломалися до гробу, розбили три трумни і ограбили трупів. Так отже люди стають вже дикими звірами.

ПОЖАР. Семилітний хлопчина в Тейсорові пов. Жидачів спричинив огонь, який знищив 9 господарств разом з будинками. Спалилося 3 корови і 6 телят. Три особи попарилося при ратованню. Шкода виносить 60.000 зол.

ЗБУЇ ГУЛЯЮТЬ. В селі Горбачах. пов. Львів оноді по півночи три збуї виверлили діру в стрісі Теклі Пазуняк, влізли до хати і зажадали від ґаздині, щоби видала їм всі гроші, які має. Коли ґаздиня казала, що грошей не має, оден бандит вдарив її в голову баґнетом. Опісля рабівники розбили скиню, забрали одежу вартости 95 зл. і повтікали. — В повіті городецькім три жиди з Немирова їхали з ярмарку. Напали їх збуї і зрабували їм все, що везли, позабирали годинники і готівку 183 зл. На крик жидів жандарм, що був недалеко, стрілив на пострах, але одна куля трафила зрабованого жида, а збуї втікли.

ГОЛОДОВА СМЕРТЬ НА ГРОШАХ. В Лодзі жив чоловік з жінкою, Марцель і Емілія Банах, в дуже бідній хатчині. Він мав 70, а вона 58 літ. Нужда і голод завжди панували в їх хаті. Перед кількома днями пішла Б. по милостиню до уряду громадського і просила, щоб її з чоловіком приняли до дому убогих, бо в дома нема чим поживитися. Уряд громадський виплатив їй 30 зл., щоб мали з чого жити до кінця квітня, а опісля обіцяв приняти їх до дому убогих. В означенім речинці приїхала громадська підвода, яка мала відвезти обоїх до закладу. Коли громадські санітети увійшли до хати Банахів, побачили, що Банахова тяжко хора лежить в ліжку а біля неї труп єї чоловіка. Стверджено, що старий Банах умер з голоду, а Банахова також з тої самої причини тяжко захорувала. Санітети хотіли єї відвезти до дому убогих, але вона сказала, що лишень тоді згодиться на це, як їй допоможуть забрати те все, що має в сіннику. Як ні, то воліє тут умирати. Санітети обіцяли помогти, а тоді Банахова казала їм розтяти сінник, на котрім лежала. Санітети здивувались дуже, коли знайшли векслі на кількасот зол. і досить багато золотих монет по 5 і 10 рублів. При Банаховій знайшли також тих 30 зл., які вона одержала від гром. уряду на прожиток. Виявилось теж, що векслі виставили люди, які в Банахів позичили гроші. Показалось, що обоє воліли з голоду вмерти, як ужити грошей на поживу і скупарство загнало їх до гробу, бо Банах вже вмер, а Банахову взяли до шпиталя, але лікарі кажуть, що вона не виздоровіє.

ВЕЛИКОДНА СТРІЛЯНИНА щороку потягає за собою багато страшних випадків, але це ніяк не здержує людий від небезпечної забави. От в селі Зержня під Варшавою впало два трупи від неї. В часі воскресної утрені, коли процесія виходила з костела, 30-літний господар Франц Янковський стріляв в гору, але затявся йому револьвер, а коли він щось коло него маніпулював, револьвер вистрілив і убив селянина Вінцентія Павловського. О кільканайцять кроків дальше 22-літний учитель Вацлав Плєвка далі собі стріляв. Поліціянт вхопив його за руку і хотів вирвати йому револьвер. Але револьвер вистрілив і набій смертельно трафив поліціянта в черево. Обох арештовано. — В селі Довголука, пов. Стрий підчас великодних свят кола церкви стріляли з моздірів. Мабудь при ладунку одного моздіра за богато дано пороху і моздір тріс. Кавалки моздіра розлетілися довкруги, а один з них так ударив парібчака Петра Бойка, що той трупом впав коло церкви. Час вже наросумитися і покинути небезпечну забаву, яка нікому користи не приносить, а не є також пошанованнем Великодня.

НАЙБОГАТШИМ ЧОЛОВІКОМ в Японії є барон Окура і тому називають його японським Крезом. Має він тепер 91 літ. Оноді помер він. Лікарі ствердили смерть барона і родина вже приготовлялась до похорону. Але в дві годинн пізніще барон пробудився в присутности численно зібраної родини. Показалось, що це не була смерть, але летарґ (сон, подібний до смерти)!

КРІВАВИЙ ДОЩ. Цілу Сх. Галичину навістив в пятницю ранком минулого тижня т. зв. крівавий дощ. Досвіта на дворі стало якєсь несамовито. Червонаві хмари покрили небо, а з них зачав падати рудий пил (неначеб земля змішана з кровю) і грубою верствою покрив землю. В деяких околицях людий огорнув страх перед „кінцем світа" і зачали кружляти вістки, що в Румунії вибух вулькан. Учені досліджують, звідки цей пил і на основі аналізи дійшли до переконання, що цей пил походить з вулькану — але з якого це поки-що не знати.

НОВІ КНИЖКИ.

Поступ. *Вістник літератури й життя. 3—4 число 1928 (березень-квітень).* — Саме появилось отсе число, яке *кождий Українець-державник* повинен мати, а як наклад вичерпаний, нехай бодай пожичить собі у того, хто купив собі його. Зі всіх статей найцінніщою є стаття звісного ідеольоґа української державности В. Липинського п. н. *„Хам і Яфет. З приводу десятия роковин 16/29 квітня 1918 р."* Писана вона кровю серця великого патріота, що ридає над руїнною Української Землі. Стаття робить на читача подібне враження як 10 пісня Франкового „Мойсея", де поет каже до свого народа: „Бо люблю я тебе не лише за твою добру вдачу, а й за хиби та злоби твої, хоч над ними і плачу". „За ту впертість сліпую твою, за ті гордощі духа, що зійшовши на глупий свій шлях навіть Бога не слуха". Цю статтю треба з поясненнями незрозумілих слів видати окремою брошурою і поширити її масово. І ми сподіємось що це вкоротці станеться. Цінні і инші статті, які увійшли до цего числа; вони ще будуть в нас обговорені. Взагалі це число, будить гарну надію, що коли Редакція піде цалі тим шляхом, то вкоротці „Поступ" згуртує коло себе тисячки передплатників, бо цей журнал, як Редакція сама заповідає, є призначений для *кожного Українця-державника,* а ми це розуміємо так: без огляду, чи він гр. католик, чи православний. Журнал повинен стояти на всеукраїнськім становищі, пропаґувати державницьку ідеольоґію на основі християнської етики, спільної і гр. католикам і православним. Разить тільки стаття „Перші українські вибори в Галичині", яка сходить на тори злободневного політичного епізоду. Це річ иншої преси, а не журнала, який повинен розходитись також між старшими ґімназастами. Як Редакція перерве оголошуванне тої статті, то зробить так само добре, як зробила, перервавши статтю про Дра Грицая, друковану перед двома літами в Америці, а не знати, в якій цілі відгрівається її на нашім ґрунті в журналі призначенім для молоді. Документи виборчі можуть бути дуже цінним матеріялом для дослідника нашої психіки виборчої, а не до цего цінного числа. Ця стаття є ложкою дегтю, влятою до бочки меду.

Надіслане

Філія Товариства Охорони дітий і опіки над молодіжжю в Перемишлі дякує всім Добродіям, що своїми щедрими жертвами в грошах в часі зимових місяців дали товариству змогу повести акцію доживлювання шкільних дітий. З доживлювання користали діти убогих родичів, ненавіщених повенію або сироти, а іменно в школі Шашкевича 60 дітий, в школі Брацтва св. О. Николая на Засянню 25 дітий, в Захоронці на Болоню 7 дітий. Діставали на вруге сніданне: булку, чай або какао. — Доживлюванне треває ще в квітни до кінця місяця і тому проситься о ласкаві жертви по можности ще й на цей місяць.

КОНКУРС

на стіпендію ім. Головного Отамана С. ПЕТЛЮРИ. Стіпендія в розмірі 120 (ста двайцяти) зол. польських з початком шкільного 1928-20 року має бути уділена студентові металургічного відділу Краківської Гірничої Академії. Умови: 1. Українець (еміґрант має перевагу). 2. Закінчена середня освіта. Треба представити свідоцтво зрілости (зглядно завірену нотаріяльну копію) на право вступу до Гірничої Академії в Кракові. 3. Житепис з зазначенням матеріяльного стану. Останній термін вплиму прохань 20. травня 1928 р. Прохання належить надсилати по адресі: *S. Suchodol w Krakowie ul. Zwierzyniecka 6. Hotel Victoria.*

Минув іще місяць. Повідомлення інспектури наросвіти діти встигли вивчити і вздовж і впоперек, і перший ліпший із них міг уже прочитати його на память, не спотикаючись навіть на таких трудних для вимови словах, як „інспектура" чи „інвентар".

Перші правила живого рахунку також засвоїли, користуючись повідомленням Наросвіти. Діти знали, скільки в ньому слів, знали, чи ділиться число їх на 2, і чому саме не ділиться... Але перший триместр закінчився, книжки з округи не надходили, і жадні повідомлення не могли бути за підручника на цілий рік. І вчитель із болем у серці скликав збори та пояснив ратівцям, які похмуро мовчали, що доведеться цього року ще раз витратитись і купити підручники, бо з міста досі книжок не присилають.

Купили.

Повеселішали дітлахи... Правда з Степана Губи глузувала малеча: у Степана, казали вони, губа не з лопуцька, знає де смак: схотів дурно книжок... Листа писати... Де те теля, а він уже й з довбнею.

Степан ходив лютий.

Минув іще місяць. Уже й забувати почали і про повідомлення Наросвіти і про те, як чекали книжок... Школа втяглася в буденну роботу і знову почали холодно блищати шкла „шкробівських" окулярів...

Та ось, якось зовсім уже несподівано, підчас лекції раптом розчинилися двері, і почтар, оповитий морозною парою, всунувся в класу.

— Надрукували, товаришу вчителю, — каже він сміючись і подає пакунка.

У ньому — „підручники для школи".

Але це звучить занадто гордо й гучно. У пакунку всього 10 книжок. 5 хрестоматій „До світла" та 5 арітметик „Живий рахунок"...

За тиждень знов приходить почтар.

Ще дві хрестоматії „У новий світ".

Ще тиждень минув — знов дві книжки... а там і пішло, і пішло: по одній, по дві, по три книжки...

Як горох із подертого міха посипалися пакунки...

* * *

Так Гуманська філія ДВУ постачала з доручення Наросвіти школі підручники.

* * *

Розповідають, що мав один чоловік троє синів. Двоє — нічого, люди як люди, а третій... відомо тільки, що третій син чудакувата таки був людина. Це про нього в шкільних хрестоматіях написано, як він усе переплутував. Люди, приміром, сіяти збираються, а він жати виїхав. Люди з поля йдуть, а він у поле. Люди спати лягають, а він щойно встає; очі протирає. Все не до пуття робив. На пожежу — гасу відтараскав, а в зляву — стоїть із відром на городі та капусту поливає...

Дивляться на нього люди та тільки плечима знизують.

Що, мозляв, за лихо...

Але поганого про нього тим часом ніхто нічого не говорив. Це вже пізніше, як почав він працювати в Гумані, люди почали говорити:

„Було це в чоловіка троє синів... Двоє розумних, а третій... у Гуманській філії ДВУ працює"! (Пролет. Правда).

Від Редакції: Це оповідання висміває большевицькі „порядки". Цінне воно тим, що взяте з большевицької ґазети. Большевики засмітили також укр. мову якимись японськими словами, як нпр. „окріно" (так називається „окружний інспектор освіти"). Большевицькі дивацтва.

Парцеля на Винній горі до продажи. Близша відомість з чемности в Народн. Базарі в Перемишлі.

Адвокат

Др. Микола Рибак

отворив адвокатську канцелярію в Перемишлі при ул. Пілсудського 1. в льокали канцелярії бл. п. дра Т. Кормоша.

ДЕНТИСТ

Мед. Др. СТЕПАН ДМОХОВСЬКИЙ

б. лікар Поліклініки у Берліні

Перемишль, Колійова 1.

Усі в обсяг новітньої дентистики входячі роботи. Прецизійна техніка дентистична,

Спеціялістичне лічення осіб вразливих і нервових.

Спеціяліст всіх недуг жіночих та акушер

б. лікар клін. в Берліні та Дрезні

Др. А. РАЙФ

Перемишль

Водна 2 (ріг Ринку). Телеф. 450.

Кождий може збогатитися хто купить

Льос 1-ої кляси Польської Державної Льотерії в найбільшій і найщасливійшій канторі

Я. ВОЛЬМАНА, Перемишль, ул. Міцкевича. 7.

Що другий льос мусить виграти!

ГОЛОВНА ВИГРАНА 700.000 золотих.

Крім того виграні:
1 на 400.000 зол., 1 на 300.000 зол., 2 по 100.000 зол., 2 по 80.000 зол., 2 по 75.000 зол., 2 по 70 000 зол., 3 по 50.000 зол., 2 по 40.000 зол., 2 по 35.000 зол., 6 по 25.000 зол., 20 по 20.000 зол., 20 по 15.000 зол. 38 по 10.000 зол., 68 по 5.000 зол. і т. д. і т. д.

Загальна квота виграних около 24 міліонів золоти. Державна льотерія приносить тисячам людей що річно богацтво і добробут. — **Ціни льосів:** 1/4 льосу — зол. 10·—, 1/2 льосу — зол. 20·—, цілий льос — зол. 40·—. Тягнення вже 19 і 21-го мая 1928 р. На замовлення сейчас висилаємо ориґінальні льоси, плян гри і чек П. К. О. на безплатну пересилку належитости.

Тут розтяти і виповнене прислати нам в листі.

КАРТА ЗАМОВЛЕННЯ УКР. ГОЛ.

До п. ВОЛЬМАНА, ПЕРЕМИШЛЬ, ул. Міцкевича 7.

Отсим замовляю до 1 кляси Держ. Кляс. Льотерії

.... льосів цілих по 40 зол.
.... половин „ 20 „
.... чверток „ 10 „

Належитість ______ зол. надішлю по одержанню льосів.

Імя і назвиско ______

Докладний адрес ______

Pereat (GESETZLICH GESCHÜTZT)

радикально нищить блохи, шваби і всякі овади. — 1 пуделко 1 зол.

До набуття в аптиках і дроґеріях

Головний склад:

В. Ґ. Мушинський, Перемишль.

Спробуй а переконаєшся!!

„фосфоліна“ до швидкого тучення свинь **„фосфоліна“**

побуджує апетит, зміцнює кости і протягом короткого часу прибуває на вазі подвійно. Почтова пачка 4½ кґ. — 9 зол. висилає за післяплатою

В. Ґ. Мушинський, Перемишль, Францішканська 2

МАЛИЙ ВИДАТОК — КОРИСТЬ ПОДВІЙНА!

Lux задержує естетичний вигляд делікатних і кольорових матерій.

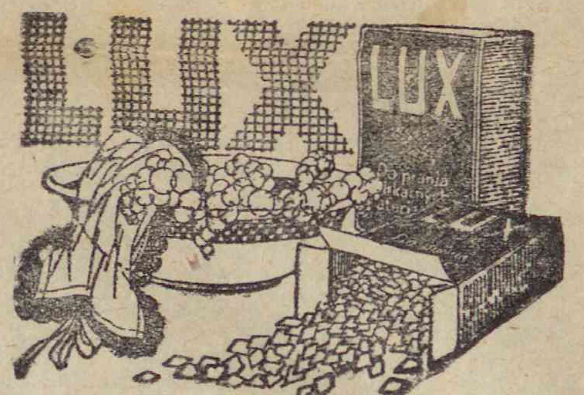
ПРИКРИМ є вигляд гарних і елеґантних суконь, котрі зістали знищені по першім пранню якимсь острим, гризучим, одним словом — невідповідним середником. Нині, коли є модними дуже легкі матерії, що роблять незвичайно естетичне враження, — квестія відповідного прання стала дійсно дуже важною для кождої елеґантної і при тім ощадної жінки. В теперішніх тяжких часах, квестія прання є важнійшою, як коли інде, і не вільно її легковажити. Зрозумів то загал інтеліґентних жінок і що-раз менше блудів робить в тім напрямі, а всі ощадні елеґантки мають завсіди LUX дома.

Осторожно з тонкими матеріями.

Істнує тільки оден середник до прання їх, а є ним LUX, в котрім здійснюється ідеал прання, о якім так давно мріяли. Тільки в лагідній і незвичайно чистій піні LUX-у треба прати всілякі делікатні матеріяли гладкі чи в десені. В піні LUX-у переться через витискування бруду в долонях, без тертя і викручування, аби не знищити дорогих суконь.

Вказівки, котрих треба придержуватись.

Зробити густий розчин LUX-у, після припису. Прати витискуючи. Не терти. Сполокати кілька разів в літній воді. Не викручувати.

ПРОБКА ДАРОМ

КУПОН До фірми „Сунляйт“ Спілка Акцийна, Скринка почтова 479. Головна Почта Варшава. — Прошу безплатно прислати мені пробний пакетик Lux, щоби вистарчило на пробне прання.

Імя і назвище ______

Адреса ______

U. H. 39. (Проситься виразно писати).

Lever Brothers Limited, Anglja.

L.P.39 - 3

F.A. 1794 K.S. 1794

Коса Познанська

КОВАЛЬСЬКОЇ РОБОТИ перевисшає СВОЄЮ ЯКІСТЮ ВСЯКІ ИНШІ ФАБРИКАТИ.

Тому кождий рільник повинен набувати коси в фірмі

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД РУЧНО КУТИХ КІС

Fr. Adamczak-Poznań, Wały Król Jadwigi 11.

Телефон 56-75. Фабрика істнує від р. 1835. Адрес телеґр. „KOSA“ Poznań.

Купно без ризика, бо кожду **косу куту ручно**, що в ужиттю показалабися недоброю, заміняється **безплатно і франко** на иншу. — О добрій якости моїх ручно кутих кіс свідчать низче подані 3 з богато тисяч похвальних листів.

West Chicago Ill., 3. 10 27.
R. R. Easton ave U. S. A.

ШАН. ПАНЕ Ф. АДАМЧАК

Отсим засилаю Панови сердечну подяку за присланi мені коси з Вашої фабрики до Зед. Держ. Америки, котрі замовив мій брат для мене в Польщі. Єсьм дуже вдячний Панови за те. Є то коси незвичайні як під оглядом сталі так і викінчення. Тут таких кіс в ужиттю не видно.

Желаю Вам доброго поводження і численних замовлень, пашуся з пошаною

АНТІН ЙОРДАНЕК.

ШАНОВНА ФІРМА.

Засилаю подяку за добрі коси, котрі одержав, на замовлення, котрі є добрі в ужиттю, всі що одержали коси є дуже задоволені, бо всі 20 добре січуть. З поважанням А. ВІСЬНЕВСКІ

Проб. Любане, пов. Нешавський, д. 18. 9. 27.

ШАНОВНИЙ ПАНЕ.

Замовлені мною коси в Вашій фірмі в кількости 20, то є 8 кіс ґатунок В і 12 кіс ґатунок С. котрі в ужиттю оказалися дуже добрі, за що Панови складаю подяку. З пошаною ЯН КАЛЬБАРЧИК

Завади, почта Теляки пов. Соколів.

Ціни на біжучий рік слідуючі:

cm.	65	70	75	80	85	90	95	100	105	110	115	120
A	10,25	11,—	11,75	12,50	13,25	14,—	14,75	15,50	16,25	17,—	17,90	18,50
B	8,—	8,50	9,—	9,50	10,—	10,50	11,—	11,50	12,—	13,—	золотих	
C	5,75	6,—	6,25	6,50	6,75	7,—	7,50	8,—	8,50	9,25	за 1 штуку	

Пояснення що до ґатунків А, В і С.

А. ґатунок кіс ручно кутих з солінґеновської сталі марки „Коса Познанська“ або „Костюшко“.
В. ґатунок кіс ручно кутих з солінґеновської сталі марки „Барґошувка“ о легкій вазі.
С. ґатунок кіс легких форми віденської (фасон менш колистий).

При відборі 1 туз. одноразово долучаю 1 косу безплатно.

Оселки і всякі прибори до кіс обчислюю користно. Висилаю за післяплатою, так що за пересилку платиться на почті. — — — — — — — **Аґенти з селянських сфер пожадані.**

Найдешевше жерело закупу.

Позір! П. Т. Позір!

Кооперативи і сільські Крамниці

Гуртівний склад волічки, вовни, копу, заполочку, бавовни до вишивок в мотках **Klark DMC**, шовку, шпулькових ниток, **Harland**, Тройки, гарасівок, стяжок, крепінок, коронок, обшивок, тасемок, гребінів, ґузиків, ножів, батогів, паперців і туток „Солялі“, зошити, всілякі паперові вироби і шкільні прилади, як також ВЕЛИЧЕЗНИЙ ВИБІР ҐАЛЯНТЕРІЙНИХ ТОВАРІВ

по найдешевших цінах поручає

передвоєнна знана фірма основана 1904 р.

Лев Лєвен

Станиславів, Ринок ч. 15 вхід від вул. Берка ч. 3.

Рік залож. 1842. — 85 рік істнування.

ОКРУЖНА АПТИКА Ґ. ШАНЦЕРА

давніш Шварца

Маґістер М. ЛЯВФЕР

Перемишль, ул. Францішканська 5.

напроти костела ОО. Францішканів.

Оказія для читачів „Українського Голосу“!

Кождий Українець повинен знати, що купуючи в Лодзі в нашій фірмі, оминає цілий ряд посередників і перекупців; отже замовляйте впрост з фабрики, де за гроші видані в ваших околицях одержите у нас подвійну кількість товару. Наша фірма хоче дати кождому можливість набуття товарів о половину дешевше як в ваших місцевостях, за які платиться при відборі. Відкриваємо висилковий відділ з котрого висилається кождому за післяплатою, по одержанню листовного замовлення, **цілий компакт товарів тільки за 33 зол. а іменно:** 3 метри boston angle подвійної широкости в добрім ґатунку на добре мужеське убрання кольор чорний, ґранат, бронзовий і кавовий, 4 метри батисту на цілу дамську сукню в чудесних узорах, 3 метри зефіру на муж. сорочку, 2 метри білого полотна в добрім ґатунку на дам. сорочку, 1 рушник, 1 гарну турецьку хустку на голову, 2 пари скарпиток муж. і три батистові хусточки до носа. То все висилаємо в найліпших ґатунках тільки за 33 зол. Купуючий зовсім не ризикує, бо коли товар не сподобається приймаємо і звертаємо гроші За опаковане і почтову оплату дочислюємо 3 зол. Замовлення просимо адресувати: **„Polska Produkcja“ Łódź, ul. Kilińskiego Nr. 44.**

Др. Іванна Вітошинська

ординує в діточих і внутрішних недугах

в Перемишлі, вул. Миколая 6 (бічна Чарнецького).

Др. Михайло Коє

лікар очей (окуліст) ординує в Перемишлі, вул. Міцкевича 11. (в почтовім будинку).

Найпевнійше насіння

городовини, пашних буряків, трав

дістанете лиш

в Спілці Українських Аґрономів

Жадайте цінників. **Львів, Собіського 28.** **Жадайте цінників.**

Лиш правдиві швайцарські **СОНДИ** ратують певно **худобу при здуттю.** Ціна 50 зол. Пересилка 2·50, за післяплатою 3·50. Замавляйте **в Спілці Укр. Аґрономів,** котра лише одна має ґен. заступство на цілу Польщу.

ЖІНКИ!

Дуже богато жінок терпить на внутрішне обірвання, яке звичайно слідує по пологах, з тяжкої праці, з двигання і багато инших причин. Жінка буде певно здорова, охоча до життя і праці як спровадить собі спеціяльний бандаж системи д-ра Кобельника проти обниження (обірвання) внутреностей.

При замовленню треба подати міру в центиметрах або ниткою 1) в пасі, 2) около черева, 3) около підчеревя, дальше ріст (низький, високий або середний), кількість перебутих пологів. Описати чи є шлункова нестравність, утиск і протяглі болі внутрі, біль голови і часто навіть очей, біль в крижах, плечах і під лопатками, біль в підчеревю або в пахвині, біль ноги одної або двох і т. д.

Всьо докладно описати і з повним довірям спровадити бандаж чи то спеціяльний черевний пас на ґумах, зроблений і доповнений відповідною пельотою, приноровленою до роду недомагання. Ціна від 25 до 40 зол., з надзвичайною конструкцією ціна вища.

При недомаганнях і недугах з приводу внутрішного обниження або обірвання: жолудка, кишок, матиці і нирки не помагають ніякі ліки, тільки хвилево успокоюють терпіння. Тому одним ліком крім операції, є відповідний бандаж, набутий у спеціяліста бандажиста

М. Л. ПОЛЯЧЕК в Самборі ч. 5.

Також і для мужчин доставляється спеціяльні паси проти обниження жолудка, нирки і кишок. Пропуклинові бандажі. Ґумові панчохи. Ґумові мочники мужеські і жіночі. Прямодержачі. Протези рук і ніг.

ЖАДАЙТЕ

у всіх кооперативах

МИЛА

Кооперативної Фабрики

„ЦЕНТРОСОЮЗ“

Др. Прийма Остап

орд. в Перемишлі, Ринок 12 в нутрішних і жіночих недугах, просвітлює Рентґеном висвітлює кварцевою лямпою і Солюксом.

ДРОҐЕРІЯ І ПЕРФУМЕРІЯ

МАҐІСТРА М. ЛЯВФЕРА

ПЕРЕМИШЛЬ,

Міцкевича 2 (побіч двірця колієвого).

ЖАДАЙТЕ І УЖИВАЙТЕ

одиноку найліпшу і своєрідну

ПАСТУ ДО ОБУВИ

ЕЛЕҐАНТ

О. Левицької і Ски.

Львів, Кордецького 51.

УВАГА

Не купуйте дзвонів по чужих фірмах, котрі Вас використовують, а в додатку дають Вам дзвони з лихої криці.

Найкращі, найтреваліщі, а крім того гармонійні і мельодійні дзвони дістанеться лише

в одинокій українській ліярні дзвонів

Михайла Брилинського

у Львові-Замарстинів ул. св. Михайла ч. 14.

Видавець і відвічальний редактор: Степан Навроцький

З друкарні Кнолера і Сина в Перемишлі.